

**Europos Parlamento Pirmininkės Robertos Metsolos kalba Europos Vadovų Tarybos
susitikime
2024 m. spalio 17 d., Briuselis**

Labas rytas,

pirmasis Europos Vadovų Tarybos susitikimas, kuriame dalyvavau kaip Europos Parlamento pirmininkė, vyko 2022 m. vasario 24 d. Iki tol, galbūt ramindami save įtikėjome, kad žemėlapyje yra linijos, kurių kariuomenės niekada nebeperžengs. Tačiau Rusijos invazija į Ukrainą tą liūdnai pagarsėjusią dieną viską pakeitė. Dabar žinome, kad yra tam tikros ribos, kurių Europai nevalia peržengti. Mes turime tai pakartoti – dabar, kai vyrauja karo nuovargis, Kremliaus propaganda ir dezinformacija nepaliaujamai daro vis didesnę spaudimą mūsų visuomenei. Nepaisant viso to, europiečiai ir toliau aiškiai supranta, kodėl svarbu palaikyti Ukrainą. Europos ryžtas tebėra ir išliks tvirtas.

Agresija Ukrainoje tęsiasi beveik 1000 dienų. Šio karo ukrainiečiai nenorėjo, tačiau jo akivaizdoje jie parodė nepaprastą narsą. Per daug žmonių buvo nužudyti. Per daug Ukrainos ypatingos svarbos infrastruktūros objektų atsidūrė taikinyje ir buvo paversti griuvėsiais. Per daug vaikų negali grįžti į savo namus. Per daug sūnų ir dukterų ruošiasi dar vienai žiemai fronte.

Mes toliau palaikysime Ukrainą – privalome. Lygiai taip pat, kaip privalome dėti daugiau pastangų siekdami taikos. Taikos, kuri grindžiama laisve, yra neatsiejama nuo orumo ir remiasi teisingumu. Taikos, kuri nėra kapituliacija. Taikos, kuri saugo mūsų vertybes. Taika be šių elementų nėra tikra taika.

Taigi kalbėdami apie Ukrainos ateitį ir šio siaubingo karo pabaigą, turime aiškiai pasakyti – tokios taikos sąlyga yra stipri ir suvereni Ukraina. Todėl Europos Parlamentas tvirtai laikosi savo pozicijos ir pabrėžia bei nuolat kartos: sprendimai apie Ukrainą nepriimami be Ukrainos sutikimo. Dėl tos pačios priežasties toliau remiame Moldovos, Vakarų Balkanų ir Sakartvelo pastangas žengti europiniu keliu ir ryžtingai stojame į akistatą su nuolatiniais Rusijos bandymais destabilizuoti regioną, be kita ko, prireikus taikydami sankcijas.

Atitinkamai, kai Prezidentas Volodymyras Zelenskis kalba apie tai, ko trūksta jo žmonėms, kad jie išlaikytų gynybą, apie mūsų sankcijų spragas, kurias būtina pašalinti, apie finansinę, logistinę, karinę ir humanitarinę paramą, kurios reikia ukrainiečių gyvenvietėms ir miestams atstatyti – turime įsiklausyti. Europos Parlamentas tai supranta.

Būtent todėl pirmas mūsų darbas prasidėjęs šio Parlamento kadencijai buvo priimti rezoliucija, kurioje dar kartą patvirtiname savo paramą. Prieš tris dienas Parlamento Tarptautinės prekybos komitetas nubalsavo už paramą Ukrainai, suteikiant jai išskirtinę iki 35 mlrd. EUR siekiančią makrofinansinę paramos paskolą. Kitą savaitę plenariniame posėdyje vyks galutinis balsavimas. Didžiuojamės savo atliktu politiniu ir techniniu darbu. Ir tuo, kad jį atlikome greitai.

Noriu pabrėžti, asmeniškai ir Europos Parlamento vardu, kaip svarbu šiandien čia būti ir akcentuoti, kad mūsų diskusijos ir sprendimai turi būti vykdomi skubiai, ir tai, kad sprendimų turi būti ieškoma neišduodant mūsų vertybių.

Tas pats pasakytina apie mūsų diskusijas Artimųjų Rytų klausimu.

Praėjusią savaitę Strasbūre paminėjome spalio 7 d. grupuotės „Hamas“ įvykdytų teroristinių išpuolių Izraelyje metines. Nėra nieko, kas galėtų pateisinti tai, kas įvyko tą dieną. Praėjus metams žaizdos vis dar yra gilios. Toli gražu ne visi įkaltai galėjo grįžti pas artimuosius.

Spalio 7 d. išpuoliai pradėjo karo, mirties ir niokojimo ciklą, per kurį Gazoje žuvo tūkstančiai žmonių. Pernelyg daug vaikų niekada neužaus. Pernelyg daug jų sužinojo, ką reiškia karas.

Tai siaubinga humanitarinė katastrofa, todėl turime dėti daugiau pastangų, siekdami sumažinti ten patiriamas kančias ir riziką, kad bus prarasta dar viena karta.

Padėtį dar labiau pablogino suirutę ir destabilizaciją atnešę Irano veiksmai. Šis režimas ilgą laiką skatino susiskaldymą visame regione.

Kartu atsižvelgiant į pastarojo meto eskalaciją Libane, be kita ko, dabar apimančią ir Jungtinių Tautų laikinąsias pajėgas Libane, kaip niekada svarbu kuo greičiau rasti tvarų sprendimą.

Šiomis aplinkybėmis Europa turi atlikti tam tikrą vaidmenį – negalime daryti mažiau negu iš mūsų tikimasi.

Europos Parlamento pozicija yra aiški. Toliau tvirtai reikalausime nedelsiant paleisti likusius įkaitus. Toliau ryžtingai reikalausime nutraukti ugnį. Toliau dėsime visas pastangas siekdami deeskaluoti padėtį. Ir toliau nesvyruodami sieksime tikros, orios, tvarios ir ilgalaikės taikos regione, grindžiamos dviejų valstybių sambūviu, palestiniečiams suteikiančiu realią perspektyvą, o Izraeliui – saugumą.

Nes tokiais laikais, kaip šie, neužtenka reikalauti taikos – būtina imtis realių, konkrečių žingsnių deeskalacijos link. Tą patį galima pasakyti ir apie padėtį Sudane. Šiuo metu Sudanas išgyvena didžiausią priverstinio gyventojų perkėlimo krizę pasaulyje, o badas šalyje pasiekė precedento neturintį lygį. Taiką ten galima pasiekti tik pasirinkus konstruktyvaus dialogo kelią. Tik šiuo keliu eidami galime tikėtis ilgalaikių paliaubų.

Negalime ignoruoti to, kad nestabilumas turi tendenciją plisti. Tai, kas vyksta Rytų Europoje, Artimuosiuose Rytuose, Šiaurės Afrikoje ar bet kur kitur netoli mūsų sienų, nėra izoliuota ir turi pasekmių Europai. Jokioje kitoje srityje tai nėra labiau pastebima nei migracijos.

Negalime apsiriboti greitais sprendimais. Tai europinis klausimas, kurį sprendžiant reikia laikytis europinio požiūrio. Nė viena valstybė narė neturėtų jaustis palikta viena spręsti šios problemos.

ES migracijos ir prieglobsčio paktas, kurį po dešimtmetį trukusios politinės aklavietės priėmė šių metų pradžioje, suteikia galimybę pasistūmėti į priekį. Bet nieko nepasieksime, jei susidūrę su sunkumais pastatysime į pavojų tai, ką kartu sukūrėme. Jei nebus galima pakto įgyvendinti.

Todėl svarbu dėti daugiau pastangų siekiant skubiai jį įgyvendinti. Tai sprendimas, kurį galime pasiūlyti spaudimą patiriančioms bendruomenėms.

Mūsų bendrai sutarta sistema apsaugo mūsų sienas, tačiau kartu užtikrina teisingumą asmenims, atitinkantiems apsaugos reikalavimus. Jos nuostatos griežtos tiems, kurie tu

reikalavimų neatitinka ir turi būti saugiai bei greitai grąžinami. Tačiau svarbiausia – ja negailestingai kovojama su prekybos žmonėmis tinklais, įskaitant tokias piktavališkas valstybes kaip Rusija ir Baltarusija, kurios naudoja hibridines grėsmes, išnaudoja pažeidžiamas žmones ir suginklina migraciją.

Siekdami atremti šias hibridines grėsmes, turime ieškoti nestandartinių sprendimų. Turime reaguoti į veiksmus tų, kurie piktnaudžiauja mūsų sukurtomis sistemomis, skirtomis visuomenės naudai ir apsaugai, kad tai visuomenei pakenktų. O reaguoti galime laikydamiesi savo vertybių ir teisinių sistemų.

Todėl turime nedelsdami sparčiau grąžinti tuos prieglobsčio prašytojus, kurių prašymai atmesti ir kuriuos galima grąžinti saugiai bei greitai. Taip galime skirti išteklius tiems, kuriems jų iš tikrųjų reikia. Taip galime sumažinti mūsų visų patiriamą visuomeninį ir politinį spaudimą.

Europos Parlamentas yra pasirengęs daryti viską, ką gali, kad padėtų Jums šiame procese. Turime suteikti ES migracijos paktui galimybę – jį įgyvendinti ir prireikus netgi papildyti. Parlamentas mano, kad Komisijos Pirmininkės Ursulos von der Leyen laiškas yra tinkamas atspirties taškas, nuo kurio galima pradėti diskusijas. Be to, žinome, kad Komisija gali pateikti papildomų pasiūlymų. Mes norime ir esame pasirengę atlikti savo vaidmenį.

Šiuo atveju svarbiausia yra bendradarbiavimas. Tik europinį sprendimą – plataus masto, holistinį, tvarų – galime vadinti tikru sprendimu. Todėl, kad tik koordinuotas europinis požiūris gali užtikrinti Šengeno erdvės vientisumą.

Esu tikra, kad visi šie klausimai bus vieni svarbiausių Europos Parlamentui atliekant paskirtųjų Komisijos narių tikrinimą. Pasirengimas vyksta visu pajėgumu, o pirmieji klausymai prasidės lapkričio 4 d.

Parlamentas atliks savo darbą – labai rimtai vertinsime šį procesą. Tikiuosi, kad galėsime patvirtinti naują Komisijos kolegiją ir ji pradės darbą ne vėliau kaip gruodžio mėn. pradžioje.

Ačiū.